

- дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07 / Пруцакова Ольга Леонідівна. – К., 2002. – 223 с.
6. *Стещенко В. В.* Структурно-логічна схема підготовки вчителя трудового навчання / Володимир Стещенко // Трудова підготовка в закладах освіти. – 1999. – №1 (12). – С. 23-31.
7. *Elkington J., Hailes J., Makower J.* The Green Consumer. – New York: Penquin Books, 1990. – P. 5-12.

Глуханюк В. М. *Экологизация содержания профессиональных дисциплин в профессиональной подготовке учителя технологий.*

В статье рассмотрены возможные методы экологизации содержания специальных дисциплин профессиональной подготовки будущих учителей технологий.

Ключевые слова: экологизация знаний, экологическая культура, профессиональная подготовка, специальные дисциплины, учитель технологий.

Glukhaniuk V. *An ecology the content of professional courses in vocational training teacher technology.*

The article deals with possible methods of ecological content of professional training courses of future teachers of technology.

Keywords: an ecology of knowledge, ecology culture, vocational training, professional courses, the teacher of technology.

Голіяд І. С.
Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова

АНАЛІТИКО-СИНТЕТИЧНЕ МИСЛЕННЯ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ “МЕТОДИКА НАВЧАННЯ КРЕСЛЕННЮ”

У статті розглянуто роль аналітико-синтетичного мислення в процесі вивчення методики навчання креслення майбутніми педагогами.

Ключові слова: аналіз, синтез, мислення, методика навчання кресленню, аналітико-синтетична діяльність, графічні знання, уміння, навички.

Аналіз і синтез пронизують собою весь навчальний процес, оскільки мислення студентів є аналітико-синтетичною діяльністю головного мозку [1]. В процесі навчання предмети і явища під час їх вивчення розглядаються за окремими ознаками (аналіз) і, навпаки, в єдності їхніх частин (синтез). Професію педагога із ряду інших виділяють перш за все “за образом думок її представників, підвищеного почуття обов’язку і відповідальності” [2, с. 23]. П. Галперін, І. Лернер, Г. Сухобська та ін., вважаючи розвинуте мислення одним з найважливіших професійних якостей викладача, оскільки тільки педагог, що володіє високим рівнем розвитку мислення, здатний на основі накопиченого ним соціального досвіду, психолого-педагогічних і предметних знань, нових ідей, умінь і навичок знаходити і застосовувати оригінальні рішення, новаторські форми і методи і тим самим удосконалювати виконання своїх професійних функцій [3, 6, 7, 8].

Аналіз психолого-педагогічної літератури свідчить, що аналітичне мислення виступає основним інструментом наукового пізнання. А. Ждан, А. Реан, С. Рубінштейн, Л. Столяренко, О. Тихомиров та ін. визначають його як процес здійснення логічних операцій, у відповідності з якими предмети, явища, дії розглядаються за окремими та спільними ознаками.

Л. Столяренко розглядає аналітичне мислення як мислення схильне до логічної, методичної та ретельної манери розв’язання завдань, орієнтоване на систематичне та

всєбічне бачення питання або проблеми в тих аспектах, які задаються об'єктивними критеріями [5].

Найбільш розгорнута теорія мислення міститься у дослідженнях С. Рубінштейна. Автор наголошує, що “процес мислення – це перш за все аналізування і синтезування того, що виділяється аналізом; потім абстракція і узагальнення, які являються похідними від них” [4, с. 28].

Аналіз і синтез являються основними мислительними операціями, оскільки будь-яка мислитель на дія ці операції включає. “Аналіз і синтез – це дві сторони, або два аспекти, єдиного мислительного процесу. Вони взаємопов’язані і взаємообумовлені” [4, с. 31].

Мета статті – розкрити роль аналітико-синтетичного мислення в процесі вивчення дисципліни “Методика навчання кресленню”.

Майбутній викладач повинен вільно володіти аналітико-синтетичною діяльністю з метою забезпечення міцного засвоєння учнями графічних знань, умінь і навичок, а також підвищення інтересу до вивчення предмету.

Вивчаючи курс “Методика навчання креслення” студенти повинні вміти: аналізувати існуючі навчальні програми з креслення та інших предметів для загальноосвітніх навчальних закладів; навчальні і методичні посібники з креслення; науково-методичні публікації; довідники й інформаційні збірники; наочні посібники і засоби навчання і т.п.

Т а б л и ц я 1

Підготовка вчителя до уроку

№ з/н	Науково-методичне забезпечення		Аналітико-синтетична діяльність
1	Навчальні програми з креслення для загальноосвітніх навчальних закладів	– програма середньої загальноосвітньої школи. Креслення 8-9 класи; – програма середньої загальноосвітньої школи. Креслення 8-11 класи (для шкіл з поглибленим вивченням креслення); – програма середньої загальноосвітньої школи. Креслення 10-12 класи (профільне навчання)	встановити відповідність чи невідповідність навчальному плану; загальну її структуру, мету і завдання навчального курсу креслення; співвідношення відведеного часу на вивчення окремих тем
2	Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів з інших предметів	– алгебра, – фізика, – географія, – геометрія, – технологія, – основи виробництва та інші	міжпредметні зв’язки з іншими навчальними предметами; відповідність і періодизація вивчення; можливість використання на уроках
3	Навчальні посібники	– Креслення 8-9 кл. / В. К. Сидоренко, 2004; – Креслення / О. Д. Ботвинников, 1989; – Креслення / В. М. Виноградов, 1980.	Відповідність навчальних посібників програмі з креслення; послідовність вкладення тем у посібнику; повнота змісту тем у підручнику
4	Методичні посібники	– Задания по проецированию / Севастопольський Н. О., 1992; – чтение и выполнение схем на уроках черчения / Кожунова Л. С., 1979;	Встановити зміст, структуру посібника, визначити рівень їх складності, вибрати найбільш доцільні для засвоєння теми завдання; розвитку розумових

№ з/п	Науково-методичне забезпечення		Аналітико-синтетична діяльність
		<ul style="list-style-type: none"> – читання креслень у школі / Верхола А. П., 1987; – Задачі головоломки по черченню / Пугачев А. С., 1971; – Дидактический материал по черченню / Виноградова Г. Г., 1988. 	здібностей учнів; формування графічних умінь та навичок
5	Науково-методичні публікації	<ul style="list-style-type: none"> – Нові методичні підходи до проведення лабораторних занять з креслення / Голяд І. С., 2003; – Тестові завдання з курсу креслення / Голяд І. С., 2006; – Тестові завдання контролю рівня навчальних досягнень з креслення учнів 8 класу / Солодуха Я. Т., 2009; 	Опрацювання висвітлених окремих питань методики навчання кресленню, з метою використання в процесі підготовки до уроку і безпосередньо на уроках, а також формування графічних умінь, навичок та розвитку розумових здібностей
6	Довідники	<ul style="list-style-type: none"> – Краткий словарь– справочник по черченню / С. М. Маркаров, 1970; – Справочник по машиностроительному черченню / Федоренко В. А., Шошин А. И., 1981; – Словник креслення / Верхола А. П., 1994 	Визначити зміст, структуру, тематику, повноту; можливість використання на уроках, в процесі самостійної роботи для формування графічних умінь і навичок
7	Програмований матеріал	<ul style="list-style-type: none"> – картки програмованого контролю знань з креслення / Михайлівський В. М., 1982; – карточки-завдання по черченню для 8 кл. / Е. А. Василенко, 1990; – Задачі головоломки по черченню / Пугачев А. С., 1971; – Текстовые задания по черченню / Момот Н. А., 2000 	Проаналізувати зміст, об'єм і структуру; визначити рівень складності; встановити час на виконання завдань і розв'язання задач, рівень складності; вибрати найбільш доцільні для перевірки графічних знань, умінь і навичок
8	Наочні посібники	Моделі, натуральні вироби і деталі, плакати, кінофільми, макети, тощо	Аналіз існуючих наочних посібників (об'єм, кількість, зміст, колір, якість), відбір найбільш доцільних для використання і забезпечення формування графічних умінь і навичок
9	Технічні засоби	Проекційні екрани (інтерактивна дошка), відеопроєктори, графічний планшет, графопроектор, комп'ютер та ін.	Аналіз існуючих, відбір найбільш зручних і результативних для застосування, вплив на ефективність застосування навчального матеріалу

Приступаючи до викладання курсу креслення в школі вчителю, перш за все, потрібно проаналізувати навчальну програму з креслення для 8-9 класів, встановити загальну її структуру, мету і завдання курсу креслення. Ознайомитись зі змістом курсу креслення та встановити відповідність існуючих навчальних посібників у школі діючій програмі з креслення. Встановити відповідність чи невідповідність послідовності викладення тем у підручнику послідовності викладення тем у навчальній програмі. В якій

мірі тема висвітлена у навчальному посібнику. Враховуючи те, що предмет креслення в загальноосвітніх навчальних закладах вивчається не за рахунок основного компоненту, тому важлива роль відводиться вчителю на відбір основних тем курсу, щоб забезпечити вивчення програмного матеріалу за відведену кількість годин (перерозподіл годин між темами, між лекційними і практичними годинами в межах однієї теми тощо).

Важливим моментом також є аналіз навчальних програм інших предметів для встановлення міжпредметних зв'язків креслення з такими предметами як алгебра, геометрія, фізика, технологія, географія та ін. Рационально використана кожна хвилина на уроці є результатом набуття нових знань або закріплення вже набутих. Спираючись на знання учнів з інших навчальних предметів залишається більше часу для засвоєння знань з креслення.

Підготовка до проведення уроку передбачає ознайомлення з сучасними літературними джерелами з креслення. Сьогодні не достатньо самого сучасного навчального посібника для результативного навчання змісту будь-якого предмета. Підготовка до уроку передбачає аналіз та опрацювання висвітлених у науково-методичних публікаціях окремих питань методики викладання креслення (методичні рекомендації, приклади завдань, інноваційні методичні розробки, матеріали для контролю знань і перевірки практичних умінь та навиків, поради фахівців і т.п.).

Практична робота на уроці передбачає виконання креслень деталей або їх елементів, розв'язання графічних вправ і завдань, побудова ескізів, робочих креслень тощо. Для підготовки до цієї частини уроку потрібно проаналізувати існуючі збірники завдань, вибрати найбільш доцільні для засвоєння теми, визначити рівень їх складності. Відповідно до мети уроку, підібрати зміст задач на основі аналізу їх можливостей для формування графічних умінь та розвитку розумових здібностей учнів: тренувальні вправи, типові та творчі задачі для засвоєння, закріплення або контролю навчального матеріалу.

Для викладу нового матеріалу з тем курсу креслення, закріплення графічних знань чи перевірки набутих практичних навичок вчителю потрібен не один, а комплекс наочних посібників і технічних засобів. Вибір засобів повинен бути не випадковим, а ретельно продуманим і осмисленим. Для кожного наочного посібника необхідно визначити своє місце в загальній системі уроків. Застосовувати потрібно різноманітні наочні посібники, які впливають на якість засвоєння навчального матеріалу.

Висновки. Аналітико-синтетичне мислення допомагає викладачу врахувати багатофакторність і цілісність навчального процесу, вибирати та застосовувати такі форми і методи у навчанні, які сприяють ефективному розвитку тих хто навчається, формуванню їх графічних умінь і навичок, а також являється необхідною складовою професійної підготовки майбутнього викладача креслення.

Використана література:

1. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко. – Київ : Либідь, 1997. – 376 с.
2. Педагогика : учеб. пособие для студ. пед. учеб. заведений / В. А. Сластенин, И. Ф. Исаев, А. И. Мищенко, Е. Н. Шиянов. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : Школа-Пресс, 2000. – 512 с.
3. Развитие педагогического мышления у будущих учителей начальных классов: Межвузовский сборник научных трудов / отв. ред. Т. М. Сорокина. – Н. Новгород : НГПУ, 1996. – 80 с.
4. Рубинштейн С. Л. О мышлении и путях его исследования / С. Л. Рубинштейн. – М. : АН СССР, 1958. – 147 с.
5. Столяренко Л. Д. Педагогическая психология. Серия “учебники и учебные пособия” / Л. Д. Столяренко. – Ростов н/Д : “Феникс”, 2003. – 544 с.
6. Формирование личности учителя в педагогическом вузе: сборник трудов / под ред. Т. С. Колесниченко. – Вологда : Вологодский гос. пед. ин-ут, 1978. – 120 с.

7. Формирование личности учителя в системе высшего педагогического образования: Сборник научных трудов / под ред. В. А. Сластенина. – М. : МГПИ им. В. И. Ленина, 1979. – 145 с.
8. Формирование профессионально-педагогических качеств у студентов пединститута: Межвузовский сборник научных трудов / ред. кол. М. С. Кобзев (гл. ред.) и др. – Саратов : СГПИ им. К. А. Федина, 1985. – 133 с.

Голіяд І. С. Аналітико-синтетичне мислення в процесі викладання дисципліни “Методика навчання кресленню”.

В статтєе рассматривается роль аналитико-синтетического мышления в процессе изучения методики обучения черчению будущими педагогами.

Ключевые слова: анализ, синтез, мышление, методика обучения черчению, аналитико-синтетическая деятельность, графические знания, умения, навыки.

Goliâd I. Analytic-synthetic thinking in teaching disciplines “teaching methodology” drawing.

In the article is examined the role of the analytical and synthetic thinking in the process of studying the methodology of educating to drawing by future teachers.

Keywords: analysis, synthesis, thinking, methodology of educating to drawing, analytical and synthetic activity, graphic knowledge, abilities, skills.

Гуменюк Т. Б.
Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова

РЕАЛІЗАЦІЯ МЕТОДУ ПРОЕКТІВ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ

Стаття присвячена проблемі підготовки майбутніх учителів технологій (обслуговуючі види праці) до проектно-технологічної діяльності. Пропонується реалізація методу проектів у навчально-виховному процесі шляхом організації курсового проектування з основ швейного виробництва. Обґрунтовується зміст курсового проекту, процедура та критерії оцінювання результатів проектування.

Ключові слова: технологічна освіта, проектно-технологічна діяльність, технологія проектного навчання, метод проектів, проектна діяльність студентів, курсове проектування, оцінювання результатів проектної діяльності.

Сьогодні в українській школі виникла необхідність у якісно нових характеристиках освітніх систем (поліфункціональність, цінніснодоцільність, варіативність тощо), метод проектів має велику педагогічну цінність. Технологія проектної діяльності вважається однією з перспективних технологій навчання, що створює умови для творчої самореалізації студентів, підвищує мотивацію для отримання знань, сприяє розвитку їхніх інтелектуальних здібностей. Студенти набувають досвіду проектної діяльності з огляду на майбутнє професійне життя.

Сучасні вчені досліджують проблему проектного навчання у різних аспектах: Заліщук М. М. – використання методу проектів у закладах нового типу, Мартиновець С. М. – метод проектів як організаційну форму роботи; Матвійчик Т. В. – проблему успіху в проектній діяльності; Проектна діяльність у процесі вивчення навчальних дисциплін розглядається О. М. Коберником.

Сьогодні технологічна освіта стає об'єктивною необхідністю, метою якої є формування у підростаючого покоління технологічної культури і готовності до перетворюючої діяльності з використанням наукових знань. Цей вид освіти дає